

C. of W.C. (Zus) van Heuven is geboren rond 1925.

Zus was actief bij Scouting voor de oorlog in Malang. Wies Durty van Haeften, Benny van Haastert, Lily van Dongen, Els Thieme, Zus van Heuven en Linie Filiet vormden samen de 'Mar'. Oom M. Siedenburg, Oubaas Leibrand en Hoppy Loes waren daar leiding.

Begin 1943 werd ze geïnterneerd in De Wijk. Begin november 1942 was het kamp in de 'Bergenbuurt' dat later 'de Wijk' (van Malang) werd genoemd, klaar voor internering. De voorbereiding daarvan was geweest dat de bewoners van huizen in die wijk die niet geïnterneerd zouden worden moesten verhuizen naar huizen buiten de Wijk. Verder was voorzien dat ieder gezin de beschikking zou krijgen over één kamer. De oppervlakte van de Wijk was ongeveer 600 bij 700 meter. De Wijk was omgeven door een groot hekwerk van prikkeldraad, soms midden op straat. Aanvankelijk waren er in het hekwerk drie poorten, later werden twee daarvan gesloten. In de wijk stonden villa's, huisjes en enige bungalows. De grote Theresiakerk was, pesterig, net buiten het kamp geplaatst. In het Vrijmetselaarsgebouw werd een kerkje ingericht. De toegangspoort (in de Goentoerweg) heette ook wel Goentoerpoort. Bij haar in de wijk zaten ook een aantal van haar medepadvindsters zoals Wies, Els, Oma en Oubaas Liebrand. De vriendinnen van de 'Mar' hielden per post contact met elkaar en Zus wordt regelmatig in de briefwisseling genoemd. De wijk raakte al snel vol omdat niet alleen vrouwen, kinderen en oude mannen (ouder dan zestig jaar) uit Malang de Wijk bevolkten maar ook omdat er steeds meer mensen uit het Oostelijk deel van Oost-Java (de 'Oosthoek') naar het kamp werden getransporteerd. In het huis moest wat worden opgeschikt zodat er nog meer gezinnen bij kwamen. Er leefden in De Wijk uiteindelijk ruim 7000 vrouwen, kinderen en oude mannen. De sanitaire voorzieningen in de Wijk waren niet op deze aantallen bewoners berekend.

In februari of maart 1944 ging ze naar Lampersari Sompok. Ze komt voor op de registratielijst van het Rode Kruis. Lampersari bestond uit een groot aantal kamponghuisjes en een school, gelegen aan weerszijden van de Lampersari-weg in het oosten van Semarang. Alle vrouwen en kinderen moesten voor het eigen huis 's ochtends en 's avonds op appèl staan om te controleren of er niemand gevlucht was. Iedereen had een Japans cijfer gekregen dat je hardop moest roepen. De vrouwen moesten volgens een rooster patjollen (de grond ompsitten), sprieten trekken en 's nachts wachtlopen. Vrouwen en oudere meisjes werden ongenadig hard geslagen door de Japanse en Koreaanse kampbewakers.

Ze maakte samen met haar vriendinnen Benny, Els, Lily en Linie een raffia gevlochten blocnote-omslag voor Wies, waarschijnlijk voor haar verjaardag. Op de voorkant staat het logo van de Padvindsters met de woorden: 'Pak aan' en 'ik dien'. Dezelfde tekening is in een herinneringsboekje te vinden dat Wies kreeg van de padvindster van haar troep de Klappersterren. Binnenin staat de geborduurde tekst: 'Goed pad en zonnig spoor van Els Benny Zus Lienie Lily'. Op de achterzijde o.a. de geborduurde initialen W. D v H. MLI.

Meer informatie

[Briefkaarten collectiesite Museon - CollectionConnection](#)

[Herinneringsboekje beeldbank \(beeldbankwo2.nl\)](#)

[Herinneringsboekje beeldbank \(beeldbankwo2.nl\)](#)

[Klappersterren | Europeana](#)

[Blocknote omslag OMNIA - Goed pad en zonnig spoor
van Els Benny Zus Lieni Lily](#)

[Malang \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Lampersari \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[NR \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Het verhaal van Hans Stoltenborg – Archief Stichting Gastdocenten W.O.II Z.O. Azië](#)

